

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Vratimov, Datyňská 690, okres Frýdek-Místek

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

Identifikátor školy: 600 134 415

Termín konání inspekce: 16. – 22. září 2003

Čj.:	n41184/03-5177
Signatura:	on2cx103

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personální podmínky vzdělávání a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ Materiálně technické podmínky vzdělávání a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola získala k 1. lednu 1994 právní subjektivitu. V současné době sdružuje základní školu s kapacitou 405 žáků a školní družinu s kapacitou 85 žáků. Od 1. ledna 2003 došlo ke sloučení se ZŠ Horní Datyně, která je nyní odloučeným pracovištěm. Zřizovatelem školy je Město Vratimov, Frýdecká 853, 739 32 Vratimov, právní forma příspěvková organizace.

Škola poskytuje vzdělání v rozsahu 1. – 9. ročníku a realizuje dva vzdělávací programy. Na odloučeném pracovišti v Horní Datyni v 1. – 5. ročníku vzdělávací program Základní škola. Čtyřicet žáků je zde rozděleno do tří tříd, přičemž 2. a 3. a 4. a 5. ročník jsou spojeny. V 1. – 9. ročníku na pracovišti ve Vratimově, Datyňská 690 je realizován vzdělávací program Národní škola. Do 12 tříd je zařazeno celkem 276 žáků.

Ze spádových obcí Řepiště a Horní Datyně dojíždí 72 žáků. Z důvodu dopravní dostupnosti je začátek vyučování posunut na 7 hodin a 55 minut.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický kolektiv tvoří 22 pracovníků, z toho jsou dvě vychovatelky školní družiny. Pouze dvě učitelky nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jedná se o vyučující anglického jazyka a vychovatelku školní družiny na odloučeném pracovišti, která vyučuje 11 hodin (v současné době studuje na pedagogické fakultě obor učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Skladba úvazků je ovlivněna snahou, aby každý vyučující učil co nejvyšší počet hodin odpovídající jeho aprobaci. Vzhledem k velikosti školy však dochází k situaci, že někteří pedagogové mají přiděleno i 6 předmětů. Hlavní nedostatek se projevuje v neaprobované výuce jazyků a nevyužití možností pro odbornou výuku občanské výchovy (jedna z vyučujících vystudovala obor TV-OV). Výchovným poradcem je zkušený učitel, který absolvoval studium výchovného poradenství.

Ředitelka školy pracuje ve funkci od roku 1993, datum posledního jmenování je 1. září 1999. Zpracovala ve spolupráci se širším vedením školy materiály zajišťující plynulý a bezpečný chod zařízení a dávající jasné pokyny zaměstnancům i žákům. Jedná se o Vnitřní řád školy, Provozní řád, Režim školy a Řád školní družiny. Schéma organizační struktury je přehledné a jasně stanoví pracovní vztahy mezi zaměstnanci, odpovědnost za jednotlivé úseky a přidělené kompetence. Odpovídá tomu i písemné rozpracování pro jednotlivé pracovníky. Velikost

kolektivu umožňuje přenos většiny informací a pokynů osobní komunikací vedení školy s jednotlivými zaměstnanci. Zásadní problémy se řeší a důležité informace předávají na pravidelných provozních poradách a pedagogických radách. Základem je celoroční plán práce školy rozpracovaný do dílčích měsíčních plánů. Ke zveřejnění slouží informační nástěnky ve sborovnách a na chodbách školy. Ředitelka pravidelně navštěvuje odloučené pracoviště v Horní Datyni a projednává s pracovníci běžné provozní záležitosti. Pedagogické rady jsou organizovány pětikrát ročně společně. Na škole jsou jako metodické a poradní orgány zřízeny předmětové komise a metodické sdružení pro 1. stupeň (rozdělené na dvě pracovní skupiny). Jejich spolupráce je ztížena oddělenými pracovišti i rozdílnými vzdělávacími programy. Pro každý předmět na 2. stupni je určen vedoucí učitel.

Pedagogičtí pracovníci jsou vedeni k zájmu o odborný růst, sebevzdělávání a zefektivňování výuky. Je stanoven systém vedení pracovníků při naplňování výchovně vzdělávacích cílů. Nepedagogičtí pracovníci podléhají přímo ředitelce školy, která je vede buď přímo nebo prostřednictvím pověřených zástupců.

Hospitační činnost byla posuzována na základě podkladů ze školního roku 2002/2003. Její plán je součástí celoročního plánu práce. Podílí se na ní ředitelka a její zástupkyně. Hospitace nejsou pravidelné a zaměřují se spíše tam, kde je svízelnější situace personální. Závěry jsou projednávány s jednotlivými vyučujícími a v souhrnu oznamovány na pedagogických radách. K získávání informací vedení školy využívá i suplování za nepřítomné učitele.

Kontrolní činnost navazuje na celoroční plán práce. Je rovnoměrně rozdělena mezi ředitelku a zástupkyni. Vzájemně se informují o výsledcích a zjištěných skutečnostech, většinou při každodenní komunikaci. K dispozici nejsou ucelené a přehledné závěry kontrolní činnosti. Je možné vycházet jen ze zápisů pedagogických rad a ústních informací vedení školy. V oblasti dokumentace se ukázalo, že kontrolní systém není plně funkční. Byly zjištěny nedostatky v tvorbě rozvrhu hodin.

Plánování v oblasti lidských zdrojů získalo na aktuálnosti v posledním školním roce, kdy došlo k mírné obměně pedagogického sboru a vedení školy. V současné době je zaměřeno hlavně na získání odborně o pedagogicky způsobilých vyučujících cizích jazyků.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá systematicky. V letošním roce se zaměřuje na potřeby provozu školy, odborný růst vyučujících v jednotlivých předmětech, na oblast zdravého životního stylu a ekologickou výchovu. Předložené materiály o zapojení jednotlivých pracovníků spolu s výčtem kurzů dokladují, že další vzdělávání je promyšlené a orientované na podporu záměrů školy. Vyučující na obou pracovištích mají zájem o další vzdělávání a využívají i aktuálních nabídek pedagogických center v rámci regionu. Účast vyučující němčiny na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků je možno považovat za neefektivní, neboť ve výuce němčiny nebyly poznatky ze vzdělávacích akcí využity. Zástupkyně ředitelky, která navštěvuje v rámci dalšího vzdělávání lekce angličtiny, využívá získané znalosti při výuce AJ na 1. stupni ZŠ. Vyučující českého jazyka poznatky ze vzdělávání v plné míře využívají.

Hodnocení pracovníků pobíhá na základě jednoznačných a všeobecně známých kritérií. Ředitelka projednává nadtarifní složky platu s jednotlivými zaměstnanci osobně a písemná forma je součástí personální dokumentace. Průběžně hodnotí ředitelka výsledky činností a dokončení úkolů. Zápisy z pedagogických rad obsahují celkové za uplynulé období.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hlavní budova školy je starší, ale postupně modernizovaná. Poslední větší vnitřní stavební úpravy proběhly v loňském roce a jednalo se o modernizaci sociálních zařízení pro žáky i pracovníky školy, rekonstrukci elektroinstalace a hygienických koutů ve třídách. V areálu se nachází ještě další jednopodlažní objekt. Ten v současné době prochází rekonstrukcí, aby mohl být využit pro školní družinu a vznikne zde i jedna nová učebna pro 1. stupeň. Okolní pozemek je rozsáhlý, vhodný pro rekreační a odpočinkové aktivity dětí, případně i pro výuku některých předmětů. V současné době ale vybavení a stav neumožňuje plnohodnotné využití. Škola má dostatek učeben pro výuku. Jsou prostorné, světlé a vyhovují požadavkům psychohygieny. Nedostatkem je chybějící zatemnění, což omezuje využití didaktické techniky. Nábytek je z velké části starší, ale renovovaný a odpovídající dané věkové skupině žáků. Nově jsou vybaveny učebny výpočetní techniky, fyziky a chemie, výtvarné výchovy a vaření. Školní družina nemá vlastní prostory a využívá dvě kmenové třídy 1. stupně.

Ve škole je zřízeno celkem pět odborných pracoven. Jedná se o dvě vzájemně propojené počítačové učebny, dále pak učebny určené pro výuku fyziky a chemie, výtvarné výchovy, pracovních činností a vaření. Knihovna se nachází ve stísněných prostorách bývalého kabinetu. Přesto je její fond postupně doplňován a modernizován a jsou stanoveny výpůjční hodiny pro žáky.

Součástí areálu školy je prostorná a vhodně vybavená tělocvična. Vzhledem k počtu tříd a hodin tělesné výchovy nedostačuje plně potřebám školy. V případně vhodných povětrnostních podmínkách využívají vyučující a žáci nedaleký atletický areál, případně tenisové kurty, ledovou plochu a bazén.

Odloučené pracoviště v Horní Datyni je umístěno ve starší dobře udržované budově s vlastními prostory pro školní družinu. Učebny jsou po všech stránkách vyhovující. Chybí ale prostory pro výuku tělesné výchovy přímo v areálu školy. Jsou nutné přesuny do místní sokolovny a na nedaleké provizorní hřiště.

Obě pracoviště mají zřízeny výdejny stravy, která se dováží z centrální kuchyně.

Žáci jsou ve většině sledovaných předmětů vybaveni vhodnými moderními učebnicemi. Nedostatky se ale projevily v zabezpečení výuky anglického a německého jazyka. Na 2. stupni jsou v angličtině využívány české učebnice, cvičení jsou prováděna podle nevhodné metodicky zastaralé učebnice pro jazykové školy pro dospělé. Na 1. stupni a od letošního 6. ročníku jsou zaváděny moderní britské učebnice. Učebnice němčiny neodpovídají komunikativnímu pojetí výuky cizího jazyka. Cizojazyčné časopisy pro učitele nebo žáky škola neodebírá.

V oblasti výuky cizích jazyků má škola (mimo učebnice) dobrou materiální podporu pro plnění výchovně-vzdělávacích cílů zvoleného vzdělávacího programu (zvukové nahrávky, obrazové soubory, videonahrávky, programy pro PC, časopisy, slovníky naučné i dvojjazyčné). V cizích jazycích však využití pomůcek s výjimkou jedné hodiny AJ na 1. stupni a v hodině anglické konverzace nebylo zaznamenáno.

Vybavení kabinetů pomůckami je ve většině případů jen základní. Vedení školy a také jednotliví pedagogové se aktivně snaží o doplnění a modernizaci vybavení. Velký posun je zřejmý hlavně v oblasti výpočetní techniky. Škola má v současné době dvě kvalitně vybavené počítačové učebny a rozšiřuje programové vybavení. Na pracovišti v Horní Datyni jsou rovněž k dispozici čtyři počítače umístěné v jedné z učeben. Audiovizuální technika je v řadě tříd zastoupena, ale jedná se v řadě případů jen o radiomagnetofony. Moderní prostředky nejsou běžnou součástí učeben. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají

dostatek vhodných učebnic a pomůcek. Byly pro ně vypracovány individuální vzdělávací programy v souladu s doporučením odborníků a v koordinaci s výchovným poradcem. Všichni vyučující jsou s nimi seznámeni.

Po kontrole a posouzení stavu materiálního zázemí si jeho zásadní obnovu stanovila ředitelka jako jeden z hlavních úkolů. Kritérii byla naléhavost (prostory pro školní družinu, počítačové učebny sociální zařízení, žákovský nábytek, učební pomůcky a didaktická technika). Je přihlíženo k požadavkům a námětům pracovníků. Ve spolupráci se zřizovatelem dosáhlo vedení školy pozitivních změn. Vybavení obou pracovišť vyhovuje (až na zmíněné nedostatky) z pohledu psychohygieny, podporuje efektivitu vzdělávání a výchovu k informacím.

Občanská veřejnost materiálně-technické zázemí školy, s výjimkou tělocvičny, dosud nevyužívá.

Materiálně-technické podmínky se vytváří plánovitě.

Materiálně technické podmínky jsou hodnoceny jako dobré s pozitivy v oblasti výpočetní techniky.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

1. Realizovaný vzdělávací program Národní škola čj. 15724/97-20 s účinností od 17.3. 1997 je v souladu s rozhodnutím MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 27 39/02-21 ze dne 5. 11. 2002 s účinností od 17. 9. 2002.

2. Realizovaný vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-2 s účinností od 1. 9. 1998 a čj. 31172/2002-22 s účinností od 1. 9. 2003 je v souladu s rozhodnutím MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 27 39/02-21 ze dne 5. 11. 2002 s účinností od 19. 9. 2002.

Vzdělávací programy jsou v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol

Organizace vyučovacího procesu i vlastní výuka se řídí platnými učebními dokumenty, aplikovanými na školní rok 203/2004 (vzdělávacími programy, učebními plány, učebními osnovami, tématickými plány pro jednotlivé předměty). Učební plány jsou doplněny o výuku nepovinných předmětů.

Tématické plány rozpracovávají učební osnovy. Hodinové dotace přihlížejí ke zkušenostem pedagogů a možnostem žáků konkrétních tříd.

Srovnáním učebního plánu s rozvrhem hodin a třídními knihami potvrzuje jednotnost plánů a reálné skutečnosti. Výše uvedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacích programů.

Naplňování učebních osnov je součástí plánu kontrolní činnosti. Ředitelka sleduje obsah učiva a jeho zařazení v plánu.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Stavba rozvrhu hodin po úpravách provedených v průběhu inspekce bere na vědomí požadavky psychohygieny. Problémy při jeho sestavování působí velký počet hodin tělesné výchovy, nedostatek vnitřních prostor pro její výuku a vysoký počet žáků dojíždějících z okolních obcí. Podstatná část tělesné výchovy na 2. stupni se vyučuje v odpoledních

hodinách a částečně v dvouhodinových blocích. Na potřebu pohybových aktivit žáků reaguje Provozní řád (organizačními formami výuky, formami trávení přestávek). Obsah školního řádu je přizpůsoben věku žáků, definuje všechny vyhláškou stanovené okruhy a má výchovný charakter.

Součástí zavedeného informačního systému vůči rodičům jsou pravidelné třídní schůzky, osobní, neformální pohovory a školní zpravodaj „Tornádo“ vycházející třikrát ročně. Dokumenty vztahující se k provozu zařízení a písemné materiály o aktuálních akcích jsou zveřejněny ve společných prostorách, případně ve třídách. Spolupráce s rodiči žáků je zastřešena činností občanského sdružení Klub rodičů s patnáctičlenným výborem a Radou školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Ve škole pracuje kvalifikovaný výchovný poradce, který v minulých školních letech zastával také funkci metodika prevence sociálně patologických jevů. V současné době je prací při prevenci pověřena další učitelka. Výchovný poradce s ní úzce spolupracuje na základě svých zkušeností a kontaktů s dalšími organizacemi.

Výchovný poradce má vypracován plán práce pro školní rok 2003/2004, podle nějž se uskuteční např. exkurze ve středních školách a akce na pomoc prevenci sociálně patologických jevů. Stanoveny jsou konzultační hodiny pro žáky i rodiče (žáci mají jejich termíny zapsány v žákovských knížkách), v jejichž rámci výchovný poradce poskytuje informace v oblasti profesní orientace, seznamuje se s výukovými i výchovnými problémy žáků a pomáhá je řešit. Je také k dispozici žákům školy i jejich zákonným zástupcům kdykoli podle potřeby.

Výchovný poradce při své činnosti využívá spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, spolupracuje úzce s ředitelkou, zástupkyní a třídními učiteli a účastní se porad vedení školy. Informuje učitele o žácích s vývojovými poruchami učení, vede jejich písemnou dokumentaci, řádně zajištěnou před zneužitím, organizuje lékařské prohlídky těchto žáků. V rámci pedagogického úvazku vyučuje předmět volba povolání a vede přehled o úspěšnosti absolventů školy při přijímacích zkouškách na gymnázia, případně na střední odborné školy. Zpráva o činnosti výchovného poradce, kterou předkládá řediteli na konci školního roku, slouží jako podklad pro výroční zprávu o činnosti školy.

Práce výchovného poradce v součinnosti s aktivitami metodičky prevence sociálně patologických jevů tvoří funkční systém poradenství.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni

V průběhu inspekce bylo uskutečněno celkem pět hospitací na 1. stupni a to v hodinách matematiky, českého jazyka, prvouky a tělesné výchovy. Všechny vyučující byly na výuku z krátkodobého hlediska velmi dobře připraveny. Dlouhodobá příprava pak vycházela z kvalitně zpracovaných tematických plánů. Ty mají pracovní charakter a zaručují plnění osnov. Umožňují také přizpůsobovat hodinovou dotaci a řazení jednotlivých témat. Stanovené cíle výuky respektovaly aktuální stav tříd i individuální vzdělávací potřeby žáků. Ve sledovaných hodinách vyučující oznamovaly žákům téma a vhodnou formou (vzhledem k věku dětí) osvětlovaly i cíl dané výuky. Převážná část činností byly věnována opakování učiva z nižších ročníků.

Všechny vyučující ve sledovaných hodinách splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pro učitelku bez praxe je vypracován plán uvádění a úzce s ní spolupracuje zkušená pedagožka. Nebyly zaznamenány jakékoliv nedostatky v oblasti věcné a odborné správnosti výuky.

Učebny jsou prostorné, světlé a vybavené vhodným starším, ale vyhovujícím nábytkem. Podnětnost prostředí je zvýrazněna rozmístněním řady názorných pomůcek a bezprostřední dostupností doplňkových učebních materiálů. Vhodně jsou využity žákovské práce z výtvarné výchovy a pracovních činností. Žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi. Vyučující využívaly v hodinách pestrou paletu pomůcek. Didaktická technika je dostupná ve všech učebnách (v jedné i výpočetní technika), ale její využití nebylo zaznamenáno.

Sledované hodiny měly jasnou stavbu, jednotlivé části na sebe dobře navazovaly. Žáci projevovali zájem o výuku a byli aktivní. Vzhledem k faktu, že většina hospitací probíhala ve třídách se spojenými ročníky, vyučující střídavě zařazovaly výuku skupinovou a individuální a jen sporadicky frontální. Použité metody a formy práce byly zařazovány účelně. Vyučující promyšleně organizovaly výuku tak, aby žáci měli dostatek prostoru pro vlastní aktivitu a vyučovací čas byl využíván efektivně. Pravidelně a vhodně vkládaly relaxační činnosti. Tempo výuky odpovídalo probíranému učivu a věkové kategorii žáků.

Klima tříd se vyznačovalo vzájemnou důvěrou a akceptováním stanovených pravidel komunikace mezi učitelem i žáky. Vyučující vytvářely dětem podmínky a prostor pro vyjádření vlastního názoru a rozvíjely tak komunikativní dovednosti. Pro zvýraznění motivace využívaly vlastní zkušenosti žáků a vzájemnou spolupráci při řešení úkolů.

Hlavní metodou hodnocení byla slovní pochvala za správné řešení úkolu, ale i za snahu a aktivitu.

Výsledky vzdělávání zjišťují vyučující průběžně formou ústního zkoušení a krátkých testů. Vyhodnocování se zaměřuje na hledání nejčastějších chyb a hledání jejich příčin. Poznatky si vyučující předávají v rámci metodického sdružení. Snahou je zajistit bezproblémový přestup žáků na 2. stupeň v podmínkách dvou realizovaných vzdělávacích programů.

Sledovaná hodina tělesné výchovy měla správnou strukturu, žáci byli aktivní a zároveň ukáznění. Činnosti byly vzhledem k věkové kategorii voleny správně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré s pozitivy v oblasti používaných metod a forem práce.

Průběh a výsledky vzdělávání v zeměpisu

V průběhu inspekce byly navštíveny tři hodiny zeměpisu. Předmět vyučuje ve všech ročnících jen jeden učitel. Má dostatečně dlouhou praxi a splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tématické plány jsou zpracovány v souladu s osnovami a umožňují řadit témata a upravovat hodinové dotace podle aktuálního stavu tříd. Ve sledované výuce byly jasně stanoveny cíle. Učivo navazovalo na předcházející témata. Jejich osvojení si vyučující ověřoval. Výuku vedl věcně a odborně správně.

Pro výuku zeměpisu není zřízena odborná ani polooborná učebna. Pomůcky je nutné přenášet do kmenových tříd, čímž je jejich využití částečně omezeno. To se týká i didaktické techniky. Zeměpisné sbírky obsahují jen základní názorné pomůcky. Žáci mají k dispozici dostatek vhodných učebnic.

V úvodu hodin vyučující seznámil žáky s probíranými tématy a částečně i cílem, kterého chtějí dosáhnout. Vhodně zařazoval krátké besedy a odkazy na aktuální události. Převažovala frontální výuka se střídáním společné a samostatné práce. Při výkladu učiva byla zřejmá snaha učitele vtáhnout žáky do problému a dát jim možnost vyjádřit vlastní názor a uplatnit své konkrétní zkušenosti. Zápisy do sešitů tvořili společně tak, aby byly zdůrazněny podstatné jevy a vztahy. Stručné zopakování formou kontrolních otázek, případně i klasifikace, vytvářelo možnost zpětné vazby. V případě potřeby se věnoval učitel některým žákům individuálně (většinou v době samostatné práce třídy).

Žáci projevovali aktivitu a zájem o předmět. Vzájemná komunikace, opírající se o jasně stanovená pravidla, byla na velmi dobré úrovni. Prvky hodnocení a sebehodnocení žáků se při výuce objevovaly, ale jen sporadicky.

Vyučující má možnost aktuálního porovnávání výsledků vzdělávání v jednotlivých ročnících i souběžných třídách. Využívá většinou krátké testy a ústní zkoušení. Na jejich základě má velmi dobrý přehled o znalostech tříd i jednotlivců.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu jsou hodnoceny jako velmi dobré s negativy v oblasti materiální podpory výuky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích

Tematické plány v angličtině i němčině jsou tvořeny pouze názvy kapitol nebo gramatického učiva z učebnice, bez rozdělení učiva na jednotlivé měsíce či týdny. V jazyce německém jsou zcela vynechány některé důležité tematické celky, jiné jsou probírány duplicitně i ve třech ročnících. Plány jsou zcela nepřehledné, bez návaznosti. Vyučující anglického jazyka v hospitovaných hodinách s tematickými plány nepracovala, v 9. třídě bylo probíráno elementární učivo.

Německý jazyk vyučuje pouze jedna učitelka, anglický jazyk tři učitelky. Vyučující němčiny má kvalifikaci pro jiné předměty, chybějící odborná způsobilost vedla k mnoha odborným chybám v práci učitelky. Neznalost vyučovaného jazyka ze strany vyučující způsobila velké nedostatky ve znalostech žáků.

Dvě pedagogicky i odborně způsobilé učitelky angličtiny na prvním stupni vyučují velmi dobře, v souladu s požadavky moderního pojetí cizojazyčné výuky, jediná učitelka na 2. stupni, která začala ve škole působit v letošním školním roce, nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a vzhledem k nedostatku zkušeností využívá metodické vedení od zkušenějších kolegyň.

Jazyková učebna ve škole není vybudována, výuka probíhá v kmenových třídách. Ve výuce nebyly využity téměř žádné pomůcky, didaktická technika v německém jazyce byla využita v jedné skupině, a to bez zřejmého přínosu pro žáky (pouze pasivně sledovali, chybělo aktivní využití nahrávky pro rozvoj slovní zásoby a komunikativních dovedností).

Aktivní činnosti žáků nebyly zařazovány, velká část hodin byla pasivním přijímáním gramatického učiva, bez procvičení a ověření pochopení. Další informační zdroje kromě učebnice nebyly využívány. Výuka probíhala frontálním způsobem (čtení textu, gramatika, cvičení). Vyučující němčiny neponechala čas žákům a sama odpovídala na položené otázky, při neznalosti žáků sama sdělila správné řešení. Skupinová práce zařazena nebyla, individuální přístup ke slabým žákům nebyl zaznamenán, vyučující měla tendenci zesměšňovat neznalost žáků. Prostor pro relaxaci nebyl žákům poskytnut. Při spojené výuce němčiny v 7. a 8. ročníku nebyl vyučovací čas využit. Nároky na žáky byly velmi nízké.

Zájem žáků o výuku byl minimální, zvláště ve vyšších ročnících.

Pestré metody práce, skupinová práce, dialogy a poslech s porozuměním jsou v angličtině využívány na 1. stupni.

Komunikace mezi učiteli a žáky na 2. stupni byla vedena v češtině, komunikace v cizím jazyce mezi žáky nebyla zaznamenána. Prostor pro vyjádření názoru, argumentaci a diskusi nebyl žákům dán.

Zhodnocení výkonů žáků nebylo prováděno, klasifikace je zaměřena na písemný projev. Pochvala a slovní hodnocení výkonu nebyly v průběhu inspekce zaznamenány. Žáci rovněž nejsou vedeni k sebehodnocení a k vzájemnému hodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích jsou celkově vyhovující, s výraznými negativy ve výuce německého jazyka.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na 2. stupni

V oblasti plánování a přípravy výuky byly plněny základní ukazatele, časová dotace českého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu, což bylo zjištěno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin. Z předložených tematických plánů je zřejmé, že úkolem mluvnického učiva a komunikativní výchovy je dbát na gramatickou správnost mluvených a psaných projevů, rozlišovat charakteristické znaky funkčních stylů a slohových útvarů, orientovat se v informacích a rozvíjet schopnost formulovat a obhájit vlastní názory. V literárním učivu pak chápat význam umění a v rozsahu osnov se seznámit s myšlenkovými směry a uměleckými proudy v české a světové literatuře v historických a společenských souvislostech a propojení slovesné kultury s ostatními druhy umění. Poměr výuky literatury, mluvnice a slohu je dán hodinovou dotací obsaženou v tematickém plánu, kde je rovněž zohledněna příprava a realizace slohových prací.

Výuka byla vedena vyučujícími odborně i pedagogicky způsobilými pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů na druhém stupni základní školy včetně aprobační kvalifikace, což mělo pozitivní vliv na věcnou a odbornou správnost i na celkovou úroveň výuky.

Všechny učebny, ve kterých výuka probíhala, jsou vhodné svým vybavením i uspořádáním. Odbornou učebnu českého jazyka škola nemá. Audiovizuální technika byla velmi vhodně a účelně použita v jedné sledované hodině.

Vyučující byly schopny organizačně vést výuku, jejich pokyny byly srozumitelné a požadavky přiměřené věku žáků. Během vyučovacího procesu sledovaly cíl výuky.

V úvodní části vyučovacích jednotek učitelky stanovily didaktický cíl. Hodiny byly věnovány učivu z oblasti mluvnice, literatury a slohu. Výuka byla realizována metodami výkladu, rozhovoru se žáky, práci s učebnicí, skupinovou prací, zápisy do sešitů dle pokynů vyučujících. V jedné hodině byly velmi vhodně využity prvky dramatické výchovy, které přispívaly k rozvoji správného vyjadřování žáků a k rozvoji jejich slovní zásoby. Jedna vyučující převzala roli organizátora, žáci samostatně plnili různé úkoly. Ve všech hodinách byla pozornost věnována individuální práci se slabšími žáky. Tempo výuky bylo voleno podle celkové úrovně třídy. Nové učivo bylo dostatečně procvičeno.

Ve všech navštívených hodinách byl zřejmý zájem žáků o výuku. Motivační prvky (např. ukázka textu staré literatury) přispěly k upoutání pozornosti žáků a k dobrému přístupu k práci v hodinách.

Probírané učivo se časově shodovalo se zpracovanými tematickými plány. Nové učivo bylo učitelkami interpretováno věcně správně, příklady funkční, žáci kontrolováni a podle potřeby opravováni.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako respektování osobnosti žáka. Komunikace žáků byla na průměrné úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Učitelky měly pozitivní vztah k žákům, kázeňské problémy v době inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Při prověřování učiva byly vyučující objektivní, hodnocení mělo pozitivní charakter, analýza chyb byla prováděna bezprostředně po každém ukončení ústního projevu, zkoušení realizováno ústní i písemnou formou. Z hlavních didaktických zásad byla v navštívených hodinách respektována zásada přiměřenosti a návaznosti.

Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva a kontrolních písemných cvičení a diktátů včetně shora zmíněných slohových prací.

Žáci vyšších tříd se každoročně zúčastňují olympiády v českém jazyce s postupem do okresního kola a literární soutěže.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh vzdělávání a výchovy v dějepise a občanské nauce

Hospitace proběhly ve vyučovacích hodinách u učitelky dějepisu a učitele občanské nauky - jediných, kteří ve zdejší základní škole těmto předmětům vyučují.

Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla dobrá, a to jak z hlediska dlouhodobých didaktických cílů, tak vzhledem k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd. Didaktické cíle byly formulovány stručně a jasně na začátku každé hodiny. Výběr, množství a sled informací odpovídaly typu školy a věku žáků. V hodinách se pozitivně projevila odborná a pedagogická způsobilost obou vyučujících, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Výuka probíhala v čistém a esteticky příznivém prostředí kmenových učeben zařízených běžným školním nábytkem, s nástěnnou výzdobou sestávající z obrazových a textových didaktických materiálů a map. Ve výuce dějepisu byly používány historické mapy. Pro oba předměty - dějepis i občanskou nauku měli žáci k dispozici moderní učebnice.

Hospitované vyučovací jednotky měly přehlednou strukturu tradiční kombinované hodiny: úvodem sledovaných hodin učitelé žáky seznámili s jejich cílem i obsahem, zopakovali a procvičili znalosti dosud probraného učiva (frontálně, skupinově nebo individuálně). Dále následovalo probrání nového nebo rozvíjejícího učiva s ověřením jeho správného pochopení, závěrečné shrnutí, zhodnocení a oznámení programu příští výuky. Výklad nové látky byl v hodině občanské nauky hodin doplňován dialogem, což žákům poskytovalo dostatek prostoru pro aktivní uplatnění. Vyučovací čas byl využit efektivně.

Při motivaci k žádoucí pozornosti se vycházelo ze znalostí žáků, příkladů z praxe, aktualizace. Uplatnily se i mezipředmětové vztahy (např. historie - literatura).

Interakce a komunikace ve všech navštívených třídách měla vyrovnanou úroveň. Žáci ve všech třídách byli aktivní, avšak ukáznění a pozorní, z projevu učitelů byla zřejmá ochota vyjít vstříc potřebám žáků. To vše vytvářelo příznivou pracovní atmosféru.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepise a občanské nauce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V cizích jazycích, společenskovedních předmětech, v zeměpisu a na 1. stupni- ústní zkoušení, diktáty, cvičení a testy sestavené na základě učebnic.

Testy Kalibro.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Vratimov, Datyňská 690, okres Frýdek-Místek ze dne 17. prosince 1992
2. Dodatek zřizovací listiny příspěvkové organizace Základní škola Vratimov, Datyňská 690, okres Frýdek-Místek ze dne 17. září 2002
3. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 27 389/02-21 ze dne 5. listopadu 2002 s účinností od 17. září 2002
4. Jmenování do funkce ředitelky Základní školy Vratimov, Datyňská 690, okres Frýdek-Místek ze dne 1. září 1999
5. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně dokladů o dosaženém vzdělání
6. Podklady potvrzující výši úvazků jednotlivých pedagogických pracovníků
7. Učební plány zpracované v souladu s realizovanými vzdělávacími programy
8. Tématické plány učiva sledovaných předmětů
9. Třídní knihy a třídní výkazy 1. –9. ročníku pro školní rok 2003/2004
10. Katalogové listy žáků 1. – 9. ročníku navštěvujících školu ve školním roce 2003/2004
11. Řád školy a organizační schéma schválené pedagogickou radou 27. září 1999
12. Rozvrhy hodin platné od 3. září 2003
13. Provozní řád schválený pedagogickou radou 22. června 2002
14. Organizační řád s platností od 1. ledna 2003
15. Provozní řád tělocvičny (nedatováno)
16. Provozní řád učebny výpočetní techniky ze dne 22. června 2003
17. Provozní řady učebny výtvarné výchovy a školní jídelny ze dne 17. září 2002
18. Provozní řád školní družiny ze dne 2. září 2003
19. Plán práce na školní rok 2003/2004 a jeho přílohy
20. Plán kontrolní a hospitační činnosti
21. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
22. Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004
23. Rozhodnutí ředitelky školy o odkladech školní docházky
24. Kritéria pro stanovení výše nadtarifních složek platu
25. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
26. Zápisy z pedagogických ve školním roce 2002/2003 a zahajovací pedagogické rady ve školním roce 2003/2004
27. Záznamy o práci předmětových komisí a metodického sdružení
28. Písemné práce žáků ve sledovaných předmětech
29. Kniha úrazů
30. Inspekční zpráva čj. 142 326/01-11083 ze dne 19. prosince 2001
31. Inspekční zpráva čj. 142 096/99-011141 ze dne 8. března 1999

ZÁVĚR

Pedagogické kolektivy na obou pracovištích jsou až na dvě vyučující plně kvalifikované. Pracovníci školy se aktivně podílejí na zajišťování úkolů souvisejících s výchovně vzdělávacím procesem i provozem zařízení. Zodpovědně přistupují k dalšímu vzdělávání a snaží se přenášet nové poznatky do výchovně-vzdělávací práce. Hospitační činnost je zaměřena na řešení konkrétních problémů, ale svou četností nezaručuje komplexnost a kontinuitu. Kontrolní činnost ve stávající podobě je sice funkční, ale v některých oblastech málo efektivní.

Materiálně technické podmínky obou pracovišť, jejich prostorové možnosti, vybavení pomůckami, potřebami a didaktickou technikou umožňuje plnit požadavky a cíle vzdělávacích programů. Je však nutné jejich doplnění a modernizace (to se netýká výpočetní techniky a vybavení pro pracovní činnosti).

Vzdělávání a výchova se orientují na osobnost žáků. Vyučující se snaží uplatňovat postupy podporující dětskou aktivitu, práci s informacemi a kooperativní činnosti. Ve sledovaných hodinách byla jen sporadicky využívána moderní didaktická technika. Výraznější nedostatky se projevíly ve výuce cizích jazyků na 2. stupni.

Od poslední inspekce došlo ke zlepšení pracovního prostředí pro žáky i zaměstnance školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Crhonek
Členové týmu	Mgr. Olga Novotná
	Mgr. Magda Trávníčková

Další zaměstnanci ČŠI Zdenka Trubačová
Ludmila Kubicová

V Novém Jičíně dne 6. října 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. října 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Miroslava Klančíková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Štefánikova 9, 741 01 Nový Jičín. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK – odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	14-11-2003	n41191/03-5177
Zřizovatel – Městský úřad Vratimov, Frýdecká 853, 739 32 Vratimov	14-11-2003	n41192/03-5177
Rada školy – Ing. Josef Vašíček, předseda Rady školy, U Společenského domu 1042, 739 32 Vratimov	14-11-2003	n41193/03-5177

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.